

НАТАЛІЯ ЄВСТІГНЄВА
Полтава

КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Розвиток інформаційних технологій у сучасному світі, проголошення пріоритетів європейських стандартів національної освіти в Україні обумовлює необхідність якісно нових підходів до змісту підготовки фахівців, потребує впровадження новітніх педагогічних технологій, зокрема, науково обґрунтованого, доцільного використання можливостей персонального комп'ютера у теоретичній та практичній діяльності майбутніх учителів музики.

Саме з цією метою в навчальний процес фахової підготовки студентів музичних груп психолого-педагогічних факультетів, які володіють комп'ютером на рівні користувача впроваджено навчальний курс «Основи комп'ютерної грамотності музикантів». Метою курсу є формування навичок практичного використання майбутніми вчителями музики спеціалізованих комп'ютерних програм для музикантів. Вивчення курсу спрямоване на актуалізацію пізнавальної активності й самостійності студентів, формування установки на продовження освіти й самоосвіти, розвиток пізнавальної мотивації у сфері вивчення та використання музично-комп'ютерних технологій. Задачами курсу є розвиток творчого потенціалу майбутніх учителів, формування їх компетентності у ефективному застосуванні персонального комп'ютера у майбутній професійній діяльності; озброєння, розширення і поглиблення наочних знань з фахових дисциплін; виховання свідомого, креативного підходу до оволодіння інноваційними освітніми методиками.

Особливістю викладання курсу є комбіновані заняття, які складаються з лекційної та практичної частин, де пояснення нового матеріалу поєднується із виконанням творчих навчальних завдань, включає конкурси, дискусії, повідомлення на задані теми тощо. Основним способом оцінювання знань студентів є поточний контроль знань з підсумковим заліком. При цьому враховується якість засвоєння теорії, рівень практичного використання вивчених музичних програм та можливостей додаткового устаткування, різноманітність вживаних прийомів і способів роботи з музичним матеріалом.

Зміст курсу «Основи комп'ютерної грамотності музикантів» включає відомості про основні можливості сучасної комп'ютерної техніки та спеціального програмного забезпечення для майбутніх учителів музики.

Комп'ютерні технології з кожним роком розширюють реєстр своїх можливостей в самих різних видах професійної діяльності людини, у тому числі й в мистецькій педагогіці. Комп'ютер розглядається як допоміжний технічний засіб під час вивчення таких фундаментальних музичних дисциплін як сольфеджіо,

гармонія, аранжування, українська народна творчість, аналіз музичних творів, теорія та історія музичного мистецтва.

Найбільш значущі для музиканта комп'ютерні технології включають роботу із звуком, словесним і нотним текстом та опануванням Інтернету.

Студентам музичних груп у процесі навчання гри на основному музичному інструменті, опанування навичками вокального співу, підготовки до практикуму шкільного репертуару постійно доводиться займатися аналізом музичних творів.

Для усвідомлення особливостей стилю творчості композитора, певного жанру музики, встановленню зв'язків в композиторській творчості і фольклорі різних епох і народів важливо провести аналіз музичних творів відносно фактури, ритму, гармонії, форми, мелодії, ладу і т.д. Комп'ютерний аналіз музики також може бути використаний для точнішого в стильовому відношенні завершенні незакінчених творів того або іншого композитора, встановленні авторства знайдених рукописів опусів. Крім того, комп'ютер можна використати для створення обробок або власних творів в певному музичному жанрі, композиторському стилі, що сприяє ефективному способу освоєння різних музичних явищ.

Корисним для майбутнього вчителя є й опанування комп'ютерної гармонізації мелодій (гармонізація певної мелодії або баса, створення фактурного оформлення мелодії із вже заданою схемою акордів), програмами караоке і можливостей цифрового музичного синтезатора (наприклад, MIDI sequencer).

Також комп'ютер допомагає створити оркестровку і аранжувати твори будь-якого автора, в будь-якому тембровому складі виконання, перевірити і скоректувати їх звучання (наприклад, за допомогою програми Steinberg Cubase).

Безперечно необхідними для майбутнього вчителя музики й уміння набору нотного тексту на комп'ютері. Він може бути набраний за допомогою нотних шрифтів, зображень нот або спеціальних редакторів (Sibelius, Finale). Знання нотних редакторів надають можливості набору/друку і, як правило, відтворення набраної мелодії і запису її в комп'ютерний аудіо файл, а також перетворення музичних файлів в нотний варіант. Крім нотного набору велике значення для майбутнього вчителя музики має уміння роботи із словесним і нотним текстом.

Студентам потрібні й уміння звернення до Інтернету, які дозволять знайти необхідну інформацію про музику (завдяки входженню в бібліотеки, сайти журналів, видавництв тощо), конкурси і конференції, роботу різних установ культури; звучання конкретних творів і їх ноти; записи того чи іншого виконавця. Все це передбачає наявність навичок скачування потрібної інформації або музичного твору з подальшим роздруком на принтері словесного або нотного тексту або запису музики на CD.

Отже, творче оволодіння музикантами новим інструментом – «музичним комп'ютером» сприяє формуванню уявлення студентів про специфіку роботи професіонала в області музично-комп'ютерного програмування у зв'язку з актуальними проблемами сучасної музичної творчості, про новітні напрями в музиці, пов'язані з новими комп'ютерними технологіями, про особливості електронного звуку та перспективи розвитку музичного мистецтва в цілому. Набуті в процесі вивчення навчального курсу «Основи комп'ютерної грамотності

музикантів» знання та практичні уміння дозволять майбутнім педагогам-музикантам більше зосередитися на музично-творчій діяльності, уникнути рутинних механічних операцій.

Відомості про автора:

Євстігнєєва Наталія Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музики ПДПУ імені В.Г. Короленка.

36028, Полтава, вул. Київське шосе, б.72, к.29, тел. 63-59-06, 80504047323.